

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 17Co/376/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814205178
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Burešová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8814205178.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Burešovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlady Simkovej v právnej veci žalobcu: DPS financial consulting s.r.o., so sídlom Mikovíniho 10, Trnava, IČO: 46 713 930, právne zastúpeného advoconsulting, s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, Trnava proti žalovanému: X. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. N. XXX, o zaplatenie 251,88 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č.k. 11C/114/2014-64 zo dňa 10.08.2015 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a v súvisiacom výroku o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania účastníkom nepriznáva.

odôvodnenie:

Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej len „súd prvého stupňa“) napadnutým rozsudkom konanie o zaplatenie časti úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy istiny za obdobie od 01.01.2015 do zaplatenia zastavil. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodnutie právne odôvodnil podľa § 470 ods. 1 a 2, § 52 ods. 1 až 3, § 53 ods. 1 až 4, § 39, § 524 ods. 1 a 2, § 100, § 101, § 103, § 111 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1 písm. a) a b), § 6 ods. 3, § 23a ods. 1 a 2 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

V odôvodnení uviedol cit.: „Žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde dňa 11.06.2014 podanou voči pôvodnej žalovanej Helene Hromej domáhal zaplatenia sumy 251,88 eur spolu s úrokom z omeškania.

Počas konania žalovaná Helena Hromá dňa 15.09.2014 zomrela. Podľa osvedčenia o dedičstve zo dňa 26.01.2015 sp.zn. 4D/235/2014 súd zistil, že dedičom, ktorý zdedil všetok majetok po nebohej bol jej manžel Alexander Hromý, ktorý sa tak zo zákona a v zmysle ust. § 470 ods. 1,2 OZ stal účastníkom konania.

Keďže podaním zo dňa 21.07.2015, ktoré bolo súdu doručené dňa 27.07.2015 pred začatím pojednávania vo veci samej vzal žalobca žalobu voči žalovanému späť čiastočne čo do zaplatenie časti úrokov z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy istiny za obdobie od 01.01.2015 do zaplatenia súd preto konanie v tejto časti v zmysle ust. § 96 ods. 1,3 OSP zastavil. Predmetom konania tak ostal zvyšok nároku žalobcu ohľadom sumy istiny a časti úrokov z omeškania.

Súd mal v danej právnej veci za preukázané, že pôvodná žalovaná a pôvodný veriteľ uzatvorili zmluvu o splátkovom úvere pričom k odstúpeniu od zmluvy ani k zosplatneniu úveru nedošlo. Bolo preukázané, že pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 02.12.2005 zmluvu o splátkovom úvere č. 0561401373 podľa § 497 až 507 Obchodného zákonníka. Podľa článku I. zmluvy, predmetom zmluvy bolo poskytnutie splátkového úveru bankou dlžníkovi v sume, mene a za podmienok dohodnutých v tejto zmluve. Výška úveru bola 23.800,-Sk, úroková sadzba bola ku dňu podpisu zmluvy dohodnutá vo výške 17,30 % ročne, splatnosť úveru bola dohodnutá formou mesačných splátok vo výške 643,- Sk splatných k 10. dňu v mesiaci, splatnosť prvej splátky bola dňa 10.12.2005 a poslednej dňa 10.11.2010. Medzi účastníkmi bol ďalej dohodnutý poplatok za vedenie účtu vo výške 50,-Sk mesačne.

Ďalej mal súd za preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu a pôvodnou žalovanou bola uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere, teda spotrebiteľská zmluva. Na uvedený právny vzťah je totiž potrebné aplikovať zákonné ustanovenia o ochrane spotrebiteľa účinné v čase uzavretia úverovej zmluvy a vychádzať pritom z ustanovenia § 23a ods. 1, ods. 2, podľa ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Ďalej súd zistil, že podľa zmluvy sa predmetný právny vzťah mal riadiť príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka. Ide však o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle zákona 258/2001 Z.z. a § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a preto je potrebné na ňu aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka.

Žalovaný v priebehu súdneho konania síce nevzniesol námietku premlčania voči uplatnenej pohľadávke ale s účinnosťou od 01.05.2014 došlo k zmene právnej úpravy súvisiacej s premlčaním pri spotrebiteľských úveroch. Podľa ustanovenia § 5b zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa účinného od 01.05.2014, ktorý bol zavedený zákon č. 102/2014 Z.z. orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.". Ide o procesné ustanovenie.

V súvislosti s novým zavedeným zákonným ustanovením, ktoré je účinné v čase rozhodovania a ktoré má procesnú povahu je súd preto povinný zaoberať sa tým, či pohľadávka ktorá je predmetom konania nie je premlčaná.

Súd zistil, že žaloba v danej veci bola podaná dňa 11.06.2014. K zosplatneniu úveru poskytnutého pôvodnej žalovanej ani k vyhláseniu predčasnej splatnosti nedošlo. Nič také žalobca v žalobe ani neuviedol. Preto súd posudzoval premlčanie samostatne vo vzťahu ku každej splátke v zmysle ust § 101 a 103 OZ. Posledná splátka bola splatná dňa 10.11.2010. Dňa 11.11.2010 začala plynúť 3 ročná premlčacia lehota u poslednej splátky, ktorá tak uplynula dňa 11.11.2013 u poslednej splátky. Splátka splatné skôr boli aj ešte skôr premlčané.

Žaloba bola podaná až dňa 11.06.2014, teda po uplynutí premlčacej lehoty ohľadom všetkých splátok.

V zmysle zmeny právnej úpravy ktorá je účinná od 01.05.2014 súd musel na uplynutie premlčacej lehoty prihliadať aj napriek tomu, že žalovaný nevzniesol námietku premlčania.

Na základe uvedeného preto súdu neostávalo nič iné ako v zmysle citovaných právnych predpisov žalobu v prevyšujúcej časti ktorá vlastne ostala predmetom konania po čiastočnom zastavení konania pre uplynutie premlčacej lehoty s prihliadnutím na vyššie citované zákonné ustanovenia v zmysle ktorých musí súd na premlčanie prihliadať zamietnuť.“

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 151 ods. 1 O.s.p..

Proti rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Namietal nesprávne právne posúdenie veci v zmysle ust. § 205 ods. 2 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku. Vyslovil názor, že vzhľadom na obchodnoprávnu povahu vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným majú byť na posudzovanie predmetného vzťahu aplikované ustanovenia Obchodného zákonníka, a to nielen vo vzťahu k premlčaniu. Na podporu svojho názoru poukázal na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré bolo do Občianskeho zákonníka implementované zákonom č. 102/2004 Z.z. Pozornosť upriamil aj na prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 01.04.2015 (pôvodne 13.06.2014), najmä ust. § 879p Občianskeho zákonníka, teda účinky ust. § 52 ods. 2 druhá veta Občianskeho zákonníka začali pôsobiť až od 01.04.2015. Keďže predmetné konanie bolo začaté pred dňom 01.04.2015, tak na vzťah medzi ním a žalovaným sa v danom prípade aplikujú ustanovenia Obchodného zákonníka vrátane ustanovení o premlčaní, teda § 397 Obchodného zákonníka. Poukázal na rozdielnu rozhodovaciu činnosť súdov SR, v ktorej dochádza k stretu dvoch rôznych línií rozhodovania, kde podľa jednej má mať v obdobných prípadoch prednosť úprava v zmysle Občianskeho zákonníka, avšak podľa druhej línie v prípade tzv. absolútneho obchodu, akým zmluva o úvere nepochybne je, je potrebné na daný vzťah aplikovať úpravu podľa Obchodného zákonníka. ustanovenia o premlčaní, či už podľa Občianskeho alebo Obchodného zákonníka nie je možné považovať za výhodnejšie len pre jednu stranu. V predmetnom prípade by štvorročná premlčacia lehota začala plynúť dňa 11.11.2010 a márne by uplynula dňa 11.11.2014. Keďže návrh na začatie konania došiel súdu prvého stupňa dňa 11.06.2014, nemohlo dôjsť k premlčaniu nároku žalobcu. Žalobca zároveň poukázal na negatívny vplyv aplikácie ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa tak vo vzťahu k základným zásadám civilného procesu, ako aj k výchovnému pôsobeniu civilného procesu na účastníkov konania. Aplikácia tohto ustanovenia je totiž v rozpore so zásadou kontradiktórnosti a tiež aj v rozpore so zásadou upravenou ust. § 1 Občianskeho súdneho poriadku. Navrhol rozsudok v jeho napadnutej časti zmeniť a žalobe v prevyšujúcej časti vyhovieť, resp. rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd v Prešove ako odvolací súd v rámci svojich kompetencií vyplývajúcich z ustanovenia § 10 ods. 1 O.s.p. preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O.s.p., vo veci nenariadil odvolacie pojednávanie, čo je v súlade s ustanovením § 214 ods. 1, 2 O.s.p. s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu ako aj internetovej stránke a zistil, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Odvolací súd sa plne stotožňuje so skutkovou a právnou argumentáciou súdu prvého stupňa pokiaľ žalobu z dôvodu premlčania zamietol.

Súd prvého stupňa správne posúdil predmetnú zmluvu o úvere zo dňa 02.12.2005 ako spotrebiteľskú, a to vzhľadom na definíciu spotrebiteľskej zmluvy obsiahnutej v ust. § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, v zmysle ktorého spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Zmyslom právnej úpravy zakotvenej v Občianskom zákonníku v ust. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka je zabezpečiť ochranu slabšiemu účastníkovi kontraktačného procesu, ktorým je spotrebiteľ ocitajúci sa vo fakticky nerovnom postavení s dodávateľom majúcim možnosť jednostranne formulárovými zmluvami stanovovať zmluvné podmienky. Právnou úpravou sa sleduje vyrovnanie tejto faktickej nerovnosti účastníkov záväzkového vzťahu.

Pri posudzovaní nárokov zo záväzkových vzťahov, jedným z ktorých je spotrebiteľ, z hľadiska včasnosti uplatnenia práva, platí úprava premlčania vyplývajúca z Občianskeho zákonníka. Uvedený záver vyplýva z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. 02. 2013 v konaní sp. zn. 6Co/81/2012, v ktorom je vyslovený právny názor, že aj pri úverovej zmluve uzatvorenej podľa Obchodného zákonníka medzi podnikateľom a spotrebiteľom je treba použiť pri otázke premlčania (ale aj pri iných otázkach, napríklad uznanie dlhu a pod.) prednostne úpravu uvedenú v Občianskom zákonníku. Ústavný súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. I. ÚS 402/2011-10 z 19. 06. 2013 na základe ústavnej sťažnosti proti predmetnému rozsudku Krajského súdu v Prešove uviedol, že po preskúmaní rozsudku argumentáciu

sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu. Ústavný súd nezistil, že by krajským súdom aplikovaný postup pri zisteníach a hodnotení skutkového stavu vecí a pri ustálení právnych záverov mohol zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného rozsudku v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 Ústavy. Ústavný súd nezistil, že by posudzovaný rozsudok krajského súdu bol svojvoľným alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobený v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnený.

Odvolačný súd nenašiel dôvod na odklon od svojej doterajšej judikatúry v prípade použitia právnej úpravy o občianskych právach a nie podnikateľských - napríklad rozsudok Krajského súdu v Prešove 6Co/27/2012, 6Co/2/2013, 6Co/105/2013). Odvolačný súd tak nemá dôvod odchyľovať sa od týchto záverov.

Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.05.2014, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

Ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka v citovanom znení nadobudlo účinnosť 01.05.2014, právny predpis, ktorého súčasťou je, nemá prechodné ustanovenia, to znamená, že od účinnosti sa zákonodarcom zvolená právna úprava vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred týmto dňom (z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky 8 MCdo 13/2014 z 28.05.2015).

Podľa názoru odvolacieho súdu, pokiaľ súd prvého stupňa pri rozhodovaní o nároku žalobcu z toho hľadiska či bol uplatnený na súde včas, vychádzal z trojročnej premlčacej lehoty, rozhodol správne, zákonným postupom.

Žiada sa uviesť, že princíp vigilanti bus iura scripta sunt odráža konštrukciu, podľa ktorej je mechanizmus fungovania súkromného práva vybudovaný na predpoklade iniciatívy jeho subjektov smerujúcich k realizácii svojich záujmov právne relevantným chovaním. Je preto absurdné, aby sa ktokoľvek dovoľoval zásahu do svojich práv, pokiaľ si nepriaznivý dôsledok spôsobil sám svojim vlastným chovaním (z uznesenia Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 11. 11. 1999, sp. zn. I. ÚS 435/99).

V zmysle § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa na premlčanie nároku dodávateľa je súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti. Nevyhnutnosť takéhoto postupu súdu vyplýva priamo z čl. 144 ods. 1 Ústavy SR (sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom). Keďže ust. § 5b zákona o ochrane spotrebiteľa je súčasťou platnej a účinnej právnej úpravy a má procesnoprávny charakter, jeho aplikácia v predmetnom konaní súdom prvého stupňa bola dôvodná, správna.

Správnemu rozhodnutiu vo veci samej zodpovedá aj správny výrok o trovách konania.

Odvolačný súd preto rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti postupom podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p.. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobca v odvolacom konaní úspešný nebol a úspešný žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, žiadne trovy odvolacieho konania mu zo spisu nevyplývajú.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.